

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 22/813-40
Saksbehandler Berit Weiby Gregersen

Høring av Kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2035

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kommunestyret	25.05.2023	23/36

Kommunestyret har behandlet saken i møte 25.05.2023 sak 23/36

Elen Lauvhjell (Ap) fremmet følgende forslag:

Kulepunkt: «Etablerer Kulturkvartalet (Risørhuset, Kragsgate 48 og Scenehuset) med et fremtidsrettet Risørhus som drivkraft.» Endres til: Etablerer Kulturkvartalet (Risørhuset, Kragsgate 48 og Scenehuset og Musikken Hus) med et fremtidsrettet Risørhus som drivkraft.

Bente Trulsvik (Ap) fremmet følgende forslag:

Til kapittel kommunen som organisasjon:

En rekke sektorer i kommunen vil få utfordringer for å rekruttere nok fagpersonell i planperioden. Det er viktig med kompetanse med høyskole- og universitetsutdanning, men planen bør også trekke fram fagarbeidere som en viktig ressurs.

Kai Strat (H) fremmet følgende forslag:

Kommunestyre vedtar visjonen «**Sammen om et bærekraftig og levende samfunn**» for kommuneplanen samfunnsdel 2023 -2035

4. Bolig

Tekst i dag:

- Er pådriver for et mangfoldig boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker.
- Stimulerer til utvikling av boligområder og boligtyper som møter det nye boligbehovet som følger av de store industrietableringene i regionen.

Endres til:

- Er pådriver for et mangfoldig boligtilbud bla. rettet mot [eldre](#), barnefamilier og yngre mennesker.
- Stimulerer til utvikling av boligområder og boligtyper som møter det nye boligbehovet som følger av [befolkningsutviklingen](#) og de store industrietableringene i regionen.

11. Arealstrategier

1. Overordnede prinsipper for arealforvaltningen:

- Gjenbruk og sambruk i allerede nedbygde områder skal alltid vurderes før natur bygges ut.

- Det skal vurderes om byggeområder som ennå ikke er bygget kan tas ut av kommuneplanens arealdel når denne rulleres.
- Det planlegges ikke nye områder for fritidsbebyggelse.

Kulepunkt 2 tas ut av planen.

Kulepunkt 3 erstattes med: Det vurderes om det i perioden ikke skal planlegges for nye områder for fritidsbebyggelse.

2. Ny boligbebyggelse og fortetting skal lokaliseres etter følgende prinsipper:

- Minimum 90 % av nye boliger skal bygges innenfor områdene nevnt i punktene under og illustrert i vedlagt kart.
- Risør sentrum med randsoner. Dette innebærer områder med gang/sykkelavstand til skolen og daglige servicefunksjoner (2km).
- Søndeled og Hope, og områder med gang/sykkelavstand til skolen og daglige servicefunksjoner innenfor disse sentrene (2km).
- Boligområder langs Risørveien og kollektivaksen som Lindstøl, Østebø, Bossvik, Moen, Akland og Røed.

Nytt punkt:

Bolig bebyggelse kan finne sted innen etablerte områder med spredt boligbebyggelse og boligbebyggelse relatert til gårdsbruk.

Votering

Elen Lauvhjells (Ap) forslag ble vedtatt med 15 mot 14 stemmer med ordførers dobbeltstemme.

For	Mot
Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden (dobbeltstemme) Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik	Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled
Høyre (1/10) Line Granjord Paulsen	Høyre (9/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Bjørn Helge Dahle
Rødt (3/3) Frida Fred Dørsdal Andrew Windtwood Hanne Trine Ellefsen	Venstre (3/3) Stian Lund Sara Sægrov Ruud Frode Ausland
Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge	

Bente Trulsviks (Ap) forslag ble enstemmig vedtatt.

Ved prøvevotering ble Kai Strats (H) forslag punkt 1. vedtatt med 15 mot 13 stemmer.

For	Mot
<p>Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled</p> <p>Høyre (10/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Line Granjord Paulsen Bjørn Helge Dahle</p> <p>Venstre (3/3) Stian Lund Sara Sægrov Ruud Frode Ausland</p>	<p>Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik</p> <p>Rødt (3/3) Andrew Windtwood Frida Fred Dørsdal Hanne Trine Ellefsen</p> <p>Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge</p>

Ved endelig votering ble Kai Strats (H) forslag punkt 1 vedtatt med 26 mot 2 stemmer.

For	Mot
<p>Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik</p> <p>Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled</p> <p>Høyre (10/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Line Granjord Paulsen Bjørn Helge Dahle</p> <p>Rødt (1/3) Andrew Windtwood</p>	<p>Rødt (2/3) Frida Fred Dørsdal Hanne Trine Ellefsen</p>

<p>Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge</p> <p>Venstre (3/3) Stian Lund Sara Sægrov Ruud Frode Ausland</p>	
--	--

Kai Strats (H) forslag punkt 2 ble vedtatt med 27 mot 1 stemme.

For	Mot
<p>Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik</p> <p>Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled</p> <p>Høyre (10/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Line Granjord Paulsen Bjørn Helge Dahle</p> <p>Rødt (3/3) Frida Fred Dørssdal Andrew Windtwood Hanne Trine Ellefsen</p> <p>Venstre (3/3) Stian Lund Sara Sægrov Ruud Frode Ausland</p>	<p>Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge</p>

Kai Strats (H) forslag punkt 3 falt med 14 mot 15 stemmer med ordførers dobbeltstemme.

For	Mot
Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled Høyre (10/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Line Granjord Paulsen Bjørn Helge Dahle Venstre (2/3) Stian Lund Frode Ausland	Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden (dobbeltstemme) Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik Rødt (3/3) Frida Fred Dørdsal Andrew Windtwood Hanne Trine Ellefsen Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge Venstre (1/3) Sara Sægrov Ruud

Kai Strats (H) forslag punkt 4 falt med 14 mot 15 stemmer med ordførers dobbeltstemme.

For	Mot
Fremskrittspartiet (2/2) Kristian Willy Thorsen Mimmi Aas Søndeled Høyre (10/10) Kai Magne Strat Anette Lunner Dag O. Gjestebø Lars Ole Røed Kjell Macdonald Christian Axelsen Petter Emil B. Gundersen Sverre-Tobias Dukene Line Granjord Paulsen Bjørn Helge Dahle Venstre (2/3) Stian Lund Frode Ausland	Arbeiderpartiet (9/9) Per Kristian Lunden (dobbeltstemme) Elen R. Lauvhjell Oddvar Mykland Tove Hansen Odd Eldrup Olsen Lene Gunsteinsen Silje Dagmar Ibsen Torhild K. Gregersen Bente Trulsvik Rødt (3/3) Frida Fred Dørdsal Andrew Windtwood Hanne Trine Ellefsen Senterpartiet (1/1) Viktor Hauge Venstre (1/3) Sara Sægrov Ruud

Kommunedirektørens forslag til vedtak med de vedtakene som allerede er vedtatt ble enstemmig vedtatt.

Kommunestyrets vedtak

Risør kommunestyre legger Kommuneplanens samfunnsdel 2023 – 2035 ut på høring og offentlig ettersyn i medhold av § 11-14 i plan og bygningsloven, etter at følgende endringer er innarbeidet i plandokumentet:

Kommunestyre vedtar visjonen «**Sammen om et bærekraftig og levende samfunn**» for kommuneplanen samfunnsdel 2023 -2035

1. Verdier

I tekstdelen under «Verdiplattformen» legges til:

Verdiplattformen skal etterleves av både ansatte og folkevalgte i Risør kommune.

Tabellen byttes ut med ny tabell:

Våre verdier:	Sånn gjør vi det:
STOLT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir hverandre konstruktive og positive tilbakemeldinger. • Vi har fokus på arbeidsglede ved at alle har god og relevant kompetanse og mestrer oppgavene på den god måte. • Vi forteller hverandre de gode historiene, vi framsnakker hverandre og arbeidet vi utfører.
ENGASJERT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi setter innbyggerne og samfunnsoppdraget i sentrum. • Vi er opptatt av forbedring og tar i bruk fremtidsrettede løsninger og metoder. • Vi tar utfordringer knyttet til klima og natur på alvor.
RAUS	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på det vi får til og vi lærer av våre feil. • Vi viser hverandre tillit er inkluderende og opptrer respektfullt overfor alle. • Vi er åpne og ærlige, vi snakker med hverandre, ikke om hverandre.

2. Kunst og kultur

Teksten byttes ut med ny tekst:

Kultur

Risør kommune har som mål å videreføre og utvikle sin posisjon som en ledende kunst- og kulturby, som vil tilrettelegge for et mangfoldig, inkluderende og bærekraftig kulturliv i Risør. Risørs innbyggere skal ha gode vilkår for å kunne delta i kunst-, kultur-, idretts-, - og

organisasjonsliv, og oppleve et mangfold av kulturuttrykk, både som deltaker, utøver og publikum.

I Risør er det viktig med en aktiv kulturpolitikk, for å ivareta tilgangen på den profesjonelle kunsten, den kulturelle grunnmuren, med lovpålagte oppgaver som kulturskole og bibliotek, kulturhus og den organiserte og ikke-organiserte frivilligheten.

Kulturfrivillighetens store samfunnsmessige bidrag og egenverdi identifiseres som en umistelig verdi for Risørsamfunnet som helhet. Risør kommune tar utgangspunkt i «Rom for deltagelse» regjeringens [Kulturfrivillighetsstrategi](#) (2023-2025), som legger til rette for et samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen og bidrar til målet om bred deltagelse og tilgang på møteplasser og kulturarenaer i hele kommunen. Dette arbeidet vil forankres i kommunens egen Frivillighetsstrategi.

For å nå målene er det viktig å legge til rette for, ivareta og utvikle, de gode arenaene og møteplassene, som Risørhuset, Senter for frivillighet (SEFF), kulturskolen og idrettsarenaene våre med Kjempesteinsmyra i spissen.

Risør kommune vil også bidra til å styrke og aktivere kunst- og kulturvirksomhetene slik som de tre store festivalene, Kunstparken med atelier og utstillingslokaler, og legge til rette for nye initiativ.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

Kunst og kultur er en bærende kraft i utviklingen av Risør fram mot 2035.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrar til et inkluderende, mangfoldig og bærekraftig kulturliv gjennom aktivt og forutsigbart samarbeid. • Jobber med fornying og utvikling innenfor kunst- og kulturområdet, og møter nye initiativ på en positiv og åpen måte. • Videreutvikler Risørhuset, Risør bibliotek og Kjempesteinsmyra som kommunes viktigste kulturarenaer. • Etablerer Kulturkvartalet (Risørhuset, Kragsgate 48, Scenehuset og Musikkens hus) med et framtidrettet Risørhus som drivkraft. • Videreutvikler de gode møtestedene og anlegg for utøvelse av kulturaktiviteter og idrett i lokalsentrene Hope og Søndeled. • Bidrar til å styrke og videreutvikle kulturvirksomheter, som de store festivalene og Risør kunstpark • Styrker kunnskapen og engasjementet rundt kystkulturen.
--	---

3. Næring

Følgende tekst legges til under «Framtidens arbeidsmarked»:

For å få en god næringsutvikling i Risør er det behov for å sikre næringslivet gode rammevilkår. Kommunen vil samarbeide med næringen om å videreutvikle og utvide eksisterende næringsarealer, hvor muligheten for fortetting og bedre utnyttelse av

eksisterende arealer og bygninger vil bli sentralt. Parallelt må kommunen arbeide med andre tiltak innen samfunnsutviklingsområdet, hvor både fysisk og digital infrastruktur, et levende helårssamfunn, gode skoler og et attraktivt idretts- og kulturtilbud er sentrale elementer for en positiv næringsutvikling.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

<p>Risør og regionen har et variert og framtidsrettet næringsliv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Støtter og motiverer næringslivet i utviklingen av bærekraftig verdiskaping og grønne forretningsideer. • Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak som tilstrekkelig strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og fremtidsrettet samferdsel som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet. • Sørger for tilstrekkelig næringsarealer til arbeidsintensiv næring. • Opparbeider og transformerer arealer i allerede regulerte næringsområder • Utforsker mulighetene for nye reguleringsplaner i tilknytning til eksisterende næringsområder • Samarbeider med næringslivet og utdanningsmiljøene for å sikre relevant kompetanseutvikling for fremtiden. • Jobber helhetlig og løsningsorientert for å inkludere flere i arbeidslivet. • Bidrar til en hensiktsmessig bruksstruktur for framtidig og bærekraftig landbruksproduksjon. • Er en aktiv tilrettelegger for en bærekraftig utnyttelse av havressursene.
--	---

Henvisninger til Biozin fjernes fra teksten, næringsutvikling på Jordøya, Åmli kan omtales i stedet der dette er hensiktsmessig.

4. Bolig

Tiltaket «- Er pådriver for attraktive boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker, inkludert behovet som oppstår i forbindelse med store industrietableringer i regionen.» under målet «Risør har et variert og attraktivt boligtilbud» deles opp i to punkt og endres til:

- Er pådriver for et mangfoldig boligtilbud bla. rettet mot eldre, barnefamilier og yngre mennesker.
- Stimulerer til utvikling av boligområder og boligtyper som møter det nye boligbehovet som følger av befolkningsutviklingen og de store industrietableringene i regionen.

5. Infrastruktur

Følgende tekst legges til under «Samferdsel og infrastruktur»:

«Videre utbygging av en framtidsrettet og bærekraftig infrastruktur knyttet til strømforsyning, fiber og høyhastighets mobildekning er en viktig del av gjennomføring av det grønne skiftet. Kommunen må være en pådriver overfor regionale og nasjonale instanser og myndigheter innenfor dette området.»

Følgende punkt tas med som tiltak under målet «Risør og regionen har et variert og framtidsrettet næringsliv.»:

- Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak innen strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og vei som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet.

Til kapittel kommunen som organisasjon:

En rekke sektorer i kommunen vil få utfordringer for å rekruttere nok fagpersonell i planperioden. Det er viktig med kompetanse med høyskole- og universitetsutdanning, men planen bør også trekke fram fagarbeidere som en viktig ressurs.

Høring av Kommuneplanens samfunnsdel 2023 - 2035

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Risør kommunestyre legger Kommuneplanens samfunnsdel 2023 – 2035 ut på høring og offentlig ettersyn i medhold av § 11-14 i plan og bygningsloven, etter at følgende endringer er innarbeidet i plandokumentet:

1. Verdier

I tekstdelen under «Verdiplattformen» legges til:

Verdiplattformen skal etterleves av både ansatte og folkevalgte i Risør kommune.

Tabellen byttes ut med ny tabell:

Våre verdier:	Sånn gjør vi det:
STOLT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir hverandre konstruktive og positive tilbakemeldinger. • Vi har fokus på arbeidsglede ved at alle har god og relevant kompetanse og mestrer oppgavene på den god måte. • Vi forteller hverandre de gode historiene, vi framsnakker hverandre og arbeidet vi utfører.
ENGASJERT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi setter innbyggerne og samfunnsoppdraget i sentrum. • Vi er opptatt av forbedring og tar i bruk fremtidsrettede løsninger og metoder. • Vi tar utfordringer knyttet til klima og natur på alvor.
RAUS	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på det vi får til og vi lærer av våre feil. • Vi viser hverandre tillit er inkluderende og opptrer respektfullt overfor alle. • Vi er åpne og ærlige, vi snakker med hverandre, ikke om hverandre.

2. Kunst og kultur

Teksten byttes ut med ny tekst:

Kultur

Risør kommune har som mål å videreføre og utvikle sin posisjon som en ledende kunst- og kulturby, som vil tilrettelegge for et mangfoldig, inkluderende og bærekraftig kulturliv i Risør. Risørs innbyggere skal ha gode vilkår for å kunne delta i kunst-, kultur-, idretts-, - og

organisasjonsliv, og oppleve et mangfold av kulturuttrykk, både som deltaker, utøver og publikum.

I Risør er det viktig med en aktiv kulturpolitikk, for å ivareta tilgangen på den profesjonelle kunsten, den kulturelle grunnmuren, med lovpålagte oppgaver som kulturskole og bibliotek, kulturhus og den organiserte og ikke-organiserte frivilligheten.

Kulturfrivillighetens store samfunnsmessige bidrag og egenverdi identifiseres som en umistelig verdi for Risørsamfunnet som helhet. Risør kommune tar utgangspunkt i «Rom for deltagelse» regjeringens [Kulturfrivillighetsstrategi](#) (2023-2025), som legger til rette for et samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen og bidrar til målet om bred deltagelse og tilgang på møteplasser og kulturarenaer i hele kommunen. Dette arbeidet vil forankres i kommunens egen Frivillighetsstrategi.

For å nå målene er det viktig å legge til rette for, ivareta og utvikle, de gode arenaene og møteplassene, som Risørhuset, Senter for frivillighet (SEFF), kulturskolen og idrettsarenaene våre med Kjempesteinsmyra i spissen.

Risør kommune vil også bidra til å styrke og aktivere kunst- og kulturvirksomhetene slik som de tre store festivalene, Kunstparken med atelier og utstillingslokaler, og legge til rette for nye initiativ.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

Kunst og kultur er en bærende kraft i utviklingen av Risør fram mot 2035.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrar til et inkluderende, mangfoldig og bærekraftig kulturliv gjennom aktivt og forutsigbart samarbeid. • Jobber med fornying og utvikling innenfor kunst- og kulturområdet, og møter nye initiativ på en positiv og åpen måte. • Videreutvikler Risørhuset, Risør bibliotek og Kjempesteinsmyra som kommunes viktigste kulturarenaer. • Etablerer Kulturkvartalet (Risørhuset, Kragsgate 48 og Scenehuset) med et framtidig Risørhuset som drivkraft. • Videreutvikler de gode møtestedene og anlegg for utøvelse av kulturaktiviteter og idrett i lokalsentrene Hope og Sønedeled. • Bidrar til å styrke og videreutvikle kulturvirksomheter, som de store festivalene og Risør kunstpark • Styrker kunnskapen og engasjementet rundt kystkulturen.
--	---

3. Næring

Følgende tekst legges til under «Framtidens arbeidsmarked»:

For å få en god næringsutvikling i Risør er det behov for å sikre næringslivet gode rammevilkår. Kommunen vil samarbeide med næringen om å videreutvikle og utvide eksisterende næringsarealer, hvor muligheten for fortetting og bedre utnyttelse av eksisterende arealer og bygninger vil bli sentralt. Parallelt må kommunen arbeide med andre

tiltak innen samfunnsutviklingsområdet, hvor både fysisk og digital infrastruktur, et levende helårssamfunn, gode skoler og et attraktivt idretts- og kulturtilbud er sentrale elementer for en positiv næringsutvikling.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

Risør og regionen har et variert og framtidsrettet næringsliv.	<ul style="list-style-type: none"> • Støtter og motiverer næringslivet i utviklingen av bærekraftig verdiskaping og grønne forretningsideer. • Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak som tilstrekkelig strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og framtidsrettet samferdsel som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet. • Sørger for tilstrekkelig næringsarealer til arbeidsintensiv næring. • Opparbeider og transformerer arealer i allerede regulerte næringsområder • Utforsker mulighetene for nye reguleringsplaner i tilknytning til eksisterende næringsområder • Samarbeider med næringslivet og utdanningsmiljøene for å sikre relevant kompetanseutvikling for fremtiden. • Jobber helhetlig og løsningsorientert for å inkludere flere i arbeidslivet. • Bidrar til en hensiktsmessig bruksstruktur for framtidig og bærekraftig landbruksproduksjon. • Er en aktiv tilrettelegger for en bærekraftig utnyttelse av havressursene.
---	---

Henvisninger til Biozin fjernes fra teksten, næringsutvikling på Jordøya, Åmli kan omtales i stedet der dette er hensiktsmessig.

4. Bolig

Tiltaket «- *Er pådriver for attraktive boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker, inkludert behovet som oppstår i forbindelse med store industrietableringer i regionen.*» under målet «Risør har et variert og attraktivt boligtilbud» deles opp i to punkt og endres til:

- Er pådriver for et mangfoldig boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker.
- Stimulerer til utvikling av boligområder og boligtyper som møter det nye boligbehovet som følger av de store industrietableringene i regionen.

5. Infrastruktur

Følgende tekst legges til under «Samferdsel og infrastruktur»:

«Videre utbygging av en framtidsrettet og bærekraftig infrastruktur knyttet til strømforsyning, fiber og høyhastighets mobildekning er en viktig del av gjennomføring av det grønne skiftet. Kommunen må være en pådriver overfor regionale og nasjonale instanser og myndigheter innenfor dette området.»

Følgende punkt tas med som tiltak under målet «Risør og regionen har et variert og framtidsrettet næringsliv.»:

- Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak innen strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og vei som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet.

Vedlegg

Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2023-2035

Innspill fra Venstre

Kommuneplan 2035 Innspill fra Høyre

Kommentarer til Kommuneplanens samfunnsdel fra Rødt - lagt til 23.5.23 før kommunestyrets behandling

Vurderinger av innspill fra Rødt

Kort resymé

Risør kommunestyret vedtok oppstart av rullering av kommuneplanens samfunnsdel i møte 31.03.2022. Det fremmes nå forslag til kommuneplanens samfunnsdel. Kommunestyret skal vedta om de vil sende planen på høring og offentlig ettersyn, og om de vil vedta endringer i planen før den sendes på høring.

Kommunestyret behandlet høring av kommuneplanens samfunnsdel i møtet 16.02.2023, sak 23/5, og vedtok at saken skulle utsettes, og ny behandling ble satt til 27. april 2023. Utsettelsen ble i møtet begrunnet med at kommunestyret ønsket mulighet til å komme med innspill til kommuneplanen før den skulle legges ut på høring. Kommunedirektøren sa i kommunestyremøtet 30.03.23 at innspill til kommuneplanen skulle sendes skriftlig til kommunedirektøren innen 17.04.23, og at kommunedirektøren ville fremme planen på nytt i kommunestyremøtet i mai, med vurderinger av innspillene som var kommet inn.

I denne saken fremmes kommuneplanens samfunnsdel på nytt, med samme plandokument som ble fremmet i kommunestyremøtet i februar. Kommunedirektøren har i saksframlegget drøftet innspill som er kommet inn fra politiske partier etter kommunestyremøtet i februar 2023, og kommunedirektøren anbefaler i forslag til vedtak noen endringer i planen.

Kommunedirektøren vil innarbeide de endringer som kommunestyret vedtar skal tas inn i kommuneplanens samfunnsdel, før planen legges ut på høring og offentlig ettersyn i minst seks uker.

Saksopplysninger

Det vises til saksframlegg fra kommunestyremøtet 16.02.2023, sak 23/5 for bakgrunn for saken.

I dette saksframlegget drøfter og vurderer kommunedirektøren innspill som er kommet inn skriftlig fra politiske partier (vedlagt) og fremmer forslag til endringer til kommuneplanen. Noen endringer blir i kommunedirektørens innstilling foreslått vedtatt av kommunestyret. Andre innspill er ut fra en faglig, juridisk eller økonomisk vurdering, eller ut fra nasjonale føringer, anbefalt å ikke tas med i kommuneplanen.

Saksframlegget følger strukturen og kapitteinndelingen i forslaget til kommuneplanens samfunnsdel.

Vurderinger

Generelle innspill

- Ønsker at kommuneplanen omstruktureres slik at den svarer ut et utvalg av bærekraftsmålene.
- Planen legger til grunn FNs barnerettskonvensjon og FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Vurderinger

Det ble diskutert i prosjektgruppa for kommuneplanarbeidet ved oppstart av arbeidet med planprogrammet. Kommunedirektøren er enig i at dette hadde vært en interessant inngang til kommuneplanen, og vi har sett at flere andre kommuner har bygget opp kommuneplanen rundt bærekraftsmålene. Kommunedirektøren gikk bort fra å gjennomføre en omfattende strukturell endring av planen på bakgrunn av at dette er en rullering av eksisterende kommuneplan som ble vedtatt i 2019. I Planstrategien for 2020 – 2024 legges det opp til en rullering av kommuneplanen som kan benytte mye av grunnlagsmaterialet og strukturen fra eksisterende kommuneplan. Med bakgrunn i Planstrategien la kommunedirektøren opp til en rullering som bygger videre på eksisterende struktur, slik at den nye kommuneplanen er bygget opp på samme måte som kommuneplanen fra 2019. Dette ble også presentert i planprogrammet som ble fastsatt av kommunestyret 30.06.2022.

Dersom kommunestyret vedtar at kommuneplanen skal omstruktureres slik at den svarer ut bærekraftsmålene, vil dette kreve et større administrativt arbeid med kommuneplanen og den må deretter til ny politisk behandling. Prosessen må starte med at det velges bærekraftsmål som er spesielt relevante for Risør, og deretter må kommunens tjenesteområder og prioriterte satsingsområder knyttes opp mot de valgte bærekraftsmålene. Arbeidet vil medføre at planen tidligst kommer på høring i løpet av høsten og at arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel startes opp i 2024.

Det minnes om at Kommunestyret ihht Plan- og bygningsloven §10.1 skal vurdere om hele eller deler av kommuneplanen skal revideres i forbindelse med behandling av kommunal planstrategi innen ett år etter konstituering, det vil si senest oktober 2024.

Kommuneplanen legger til grunn internasjonale, nasjonale og regionale forpliktelser, lover og forskrifter. I kommuneplanen er FNs bærekraftsmål trukket fram spesielt, men også andre konvensjoner slik som FNs barnerettskonvensjon og FNs konvensjon for mennesker med nedsatt funksjonsevne setter viktige rammer rundt planen, selv om de ikke nevnes spesielt i teksten. Planprogrammets kapittel 2 viser til nasjonale og regionale føringer for planarbeidet.

Visjon

Innspill

Vi har fått følgende innspill til forslag til den nye visjonen «Klima og natur, først og fremst»:

- Ønsker en kommunevisjon som omfatter begrepet bærekraft, da vi mener FNs bærekraftsmål (evt et utvalg av disse) bør være styrende for det vi som kommune foretar oss.
- En ny visjon må være tydelig på at vi først og fremst skal ta hensyn til hvordan vi kan videreutvikle Risør kommune som et godt sted for våre innbyggere å vokse opp, virke og bli eldre og hvor vi legger til rette for våre besøkende samtidig som vi ivaretar vår natur og klimaet på en god måte.

- Vi mener at ny visjon må signalisere at kommunens innbyggere står i fokus for å kunne ha et godt liv med optimisme, utvikling og fremtidstro i samspill med en bærekraftig utvikling knyttet til klima og natur.
- Det er ønskelig at en ny visjon er så samlende som mulig. Både for oss politikere, administrasjonen, kommunens innbyggere og de som besøker oss.
- En bør søke å finne en samlende visjon som inkluderer f.eks bærekraft og attraktivitet.
- Visjonen må være tråden gjennom den nye kommuneplanen

Bakgrunn for visjonen «Klima og natur – først og fremst»

I arbeidet med å rullere Kommuneplanens samfunnsdel er det naturlig å vurdere, og eventuelt endre, kommunens visjon som en del av arbeidet. Dette ble også beskrevet i planprogrammet til kommuneplanen som ble fastsatt av kommunestyret i juni 2022.

En visjon skal være et ideal å strekke seg mot. En visjon er en ledestjerne og et fremtidsmål. Professor Jan Ketil Arnulf ved BI har identifisert fem kjennetegn ved gode visjoner:

1. Visjonen skal være ambisiøs, men samtidig uttrykke tiltro til at medarbeiderne kan gjøre visjonen til virkelighet.
2. En god visjon bør virke inviterende. Jo flere som blir invitert, desto bedre.
3. En god visjon utfordrer det bestående.
4. En god visjon uttrykker et høyt prestasjonsnivå kombinert med ideologiske og verdimeslige overtoner.
5. Jo enklere en visjon er, jo bedre. Enkle visjoner kan også kommuniseres via logo og reklamemateriell, mens lengre visjoner krever fremføring av budskapet.

Det har i arbeidet med kommuneplanen vært lagt ned mye arbeid og diskusjon rundt ny visjon for kommunen. Visjonen var tema i arbeidsmøtet i kommunestyret og i utvidet ledergruppe høsten 2022, og den har blitt diskutert i prosjektgruppa til kommuneplanarbeidet og kommunedirektørens ledergruppe flere ganger. Kommunens visjon har også vært tema i Ungdomsrådet.

Ut fra innspillene som ble gitt i arbeidsmøtene i kommunestyret og utvidet ledergruppe, utpekte det seg tre retninger for valg av ny visjon:

1. Beholde eksisterende visjon «Vi skal vokse gjennom samarbeid og attraktivitet», eventuelt med mindre endringer.
2. Lage en ny visjon som legger vekt på menneskelige verdier og Risør som bokommune.
3. Lage en ny visjon som legger vekt på bærekraft, utvikling og samarbeid.

Prosjektgruppa jobbet videre med alle innspillene som kom fram i disse møtene, og vurderte de opp mot øvrige mål og føringer, blant annet kommunens arbeid med Innsatstrappa, Regionplan Agder 2030 og FNs bærekraftsmål. De siste årene er bærekraftsmålene blitt stadig mer integrert i planlegging og utvikling av samfunnet.

Gjennom arbeidet med visjonen har kommunedirektøren fått en økende grad av erkjennelse av at vi står i en tid hvor det mest grunnleggende for vårt livsgrunnlag – klima og natur, må ligge til grunn for at alle våre andre samfunns mål skal kunne nås i framtiden. Ved å ha «Klima og natur – først og fremst» som visjon viser Risør kommune en klar prioritering og at vi har høye ambisjoner om at hensyn til klima og natur skal veie tyngst i våre avgjørelser. Dette skal ikke være en visjon som hindrer utvikling – tvert imot skal visjonen utfordre det bestående og styre utviklingen i en retning som gjør at både nåværende og framtidige innbyggers behov blir ivarettatt. Kommunedirektøren er av den oppfatning at en verdibasert

visjon som dette, vil gjøre Risør til en attraktiv kommune å bo og drive framtidsrettet næring i, med spesiell appell til unge mennesker. Visjonen understreker alvoret i at livsgrunnlaget vårt, som alt baserer seg på, må ivaretas for at vi skal kunne leve gode liv også i fremtiden.

Kommunedirektøren vil på bakgrunn av dette anbefale at visjonen «Klima og natur - først og fremst» beholdes som Risør kommunes visjon i kommuneplanen.

Alternativ visjon:

Kommunedirektøren forstår samtidig ønsket om at visjonen må inneholde en beskrivelse av Risør som en attraktiv bo- og besøkskommune, hvor i tillegg ordet bærekraft tas i bruk.

Kommunedirektøren fremmer følgende alternative forslag til visjon:

«Sammen om et bærekraftig og levende samfunn»

Visjonen legger vekt på at målene skal nås ved samarbeid. Den retter seg ikke kun mot medarbeidere og folkevalgte i kommunen, men mot alle innbyggerne. Kommunen legger til rette for at visjonen kan nås, men det vil ikke være mulig om ikke folk i Risør er med og drar i samme retning. Med ordet «sammen» inviteres alle med til å gjøre en innsats for å nå visjonen.

Med et bærekraftig samfunn mener vi alle de tre perspektivene på bærekraft som FNs bærekraftsmål viser til, miljø, økonomi og sosial utvikling. Det er essensielt for all utvikling at den må være bærekraftig, det samfunnet vi er med på å skape nå må også kunne bidra til et godt samfunn i framtida. Vi lever i en tid med klimakrise og naturkrise, og våre valg må bidra til at naturen og miljøet vi har rundt oss her i Risør og i regionen blir ivaretatt på en god måte.

Et levende samfunn viser til at vi ønsker et samfunn for innbyggerne våre hvor alle kan leve sine liv på en meningsfull måte, og at kommunen leverer gode tjenester og stimulerer til et rikt kultur- og organisasjonsliv.

Videre prosess

Dersom kommunestyret vedtar å endre visjonen, vil forordet og kapittelet om visjon måtte endres og tilpasses den nye visjonen, og resten av planen må gjennomgå en språkvask, slik at den nye visjonen gjenspeiles i planen. Ved å velge en visjon som understøtter de gjennomgående temaene Klima og natur og Folkehelse og levekår, anser kommunedirektøren at denne endringen kan skje administrativt før planen legges ut på høring. Dersom kommunestyret vedtar en annen visjon som vil påvirke innholdet i planen i større grad, vil planen måtte komme til ny politisk behandling før den sendes på høring. Høringen vil da utsettes til høsten.

Befolkningsutvikling

Innspill

- Bør det være en egen målsetting om antall innbyggere i kommunen i 2035? For å ta sin del av befolkningsutviklingen i regionen som følge av nye næringsetableringer (Morrow) må det bygges ca. 100 nye boliger pr år de neste tre årene.

Vurderinger

Etter kommunedirektørens vurdering er det vanskelig å sette et konkret antall innbyggere i 2035 som mål i kommuneplanen. Kommunedirektøren kjenner heller ikke grunnlaget for

påstanden om at det må bygges 100 nye boliger pr år de neste tre årene for å ta sin andel av veksten fra Morrow.

Kommunen vil trenge flere yngre innbyggere i framtiden, og det er en viktig målsetting for kommunen å kunne tiltrekke seg familier og andre i etableringsfasen. For å være en attraktiv bokommune må kommunen kunne tilby gode boområder, gode barnehager og skoler og et levende og attraktivt helårssamfunn. Framfor å sette et konkret innbyggertall som mål, mener kommunedirektøren det kunne være mer interessant å jobbe ut fra et av målene som var i kommuneplanen fra 2014: «Vi skal være en kommune der flere flytter inn enn ut». Ved å ha et slikt mål vil en kunne jobbe med mekanismene som får folk til å flytte, og sette inn tiltak på de områdene en mener vil ha størst effekt.

Flyktningsituasjonen i verden er også en stor og ukjent faktor i dette. I 2022 og i 2023 er Risør bedt om å bosette 70 flyktninger i tillegg familiegjenforeninger, og dette er den største variabelen i forhold til om befolkningstallet vil stige eller synke i Risør framover.

Klima og miljø

Innspill

- Stiller spørsmålstegn ved flere av utsagnene i planen, blant annet: «*De kommuner som er best på å omsette utfordringene med å bli et lavutslippssamfunn, som ivaretar naturverdiene, vil klare seg best i konkurransen om vekst og utvikling de kommende tiår*» Betyr dette at kommuner som ikke når sine klimamålsetninger, vil mislykkes?
- Savner konkrete mål innen miljø og klima, og foreslår konkrete målsettinger innen bygg og anlegg:
  - Krav til CO₂ utslipp i kommunale byggeprosjekter utover standardkravene.
  - Krav til avfallsminimering ved kommunale byggeprosjekter.
  - Benytte veiledere utarbeidet av EBA og Grønn Byggallianse ved utarbeidelse av tilbudsunderlag for kommunale byggeprosjekter.
  - Sette krav til at private utbyggere av større boligprosjekter benytter de samme type verktøyene på sine prosjekter.
  - Vurdere å sette krav til nullutslippsbygg ved nye kommunale bygg som for eksempel ny svømmehall og ny ungdomsskole.

Vurderinger

Utsagnet «*De kommuner som er best på å omsette utfordringene med å bli et lavutslippssamfunn, som ivaretar naturverdiene, vil klare seg best i konkurransen om vekst og utvikling de kommende tiår*» er hentet fra en uttalelse fra Klimautvalget 2050. Det er et utsagn som naturlig nok ikke lar seg bevise i og med at man først får svaret en gang i framtiden. Men kommunedirektøren tar også utgangspunkt i signaler fra Regjeringen som er tydelige på at kommuner må satse på «naturvennlige» arealstrategier om de skal lykkes i framtiden. Innovasjon Norge peker også på at kommunene må være en pådriver for bærekraftig omstilling lokalt for at bedriftene skal henge med i en internasjonal konkurranse der [EUs klassifiseringssystem for bærekraftig økonomisk aktivitet](#) slår inn for fullt. Dette er en av årsakene for opprettelsen av Arbeidsgruppe Bærekraft i regi av STN+ (Sørlandsporten teknologinettverk), der nærings sjefen deltar på vegne av Risør kommune.

Det er kanskje ikke gitt at kommuner som ikke når klimamålsetninger nødvendigvis mislykkes, men kommunedirektøren mener det er grunnlag for å påstå at arbeidet med å bli et lavutslippssamfunn vil gi et konkurransefortrinn og bidra til å gjøre kommunen både attraktiv som sted å bo og drive framtidrettet næring.

Kommuneplanen skal være en overordnet og strategisk plan som viser hvilke strategier og hovedmål vi har innenfor de ulike temaene kommunen skal jobbe med i planperioden. Administrasjonen jobber parallelt med Miljøplanen og kommuneplanen, og bygg og anlegg er ett av syv tema i Miljøplanen. Kommunedirektøren støtter innspillene, og vil ta de med i arbeidet med Miljøplanen, hvor høringsutkastet skal legges fram for politisk behandling i juni for vedtak om høring og offentlig ettersyn.

Dersom kommunestyret vedtar å ta tiltakene som er foreslått med i kommuneplanen, vil kommunedirektøren anbefale at tiltaket «*Benytte veiledere utarbeidet av EBA og Grønn Byggallianse ved utarbeidelse av tilbudsunderlag for kommunale byggeprosjekter*» gjøres mer generelt, da veiledere ofte endres og erstattes av nye veiledere i løpet av en planperiode.

Folkehelse og levekår

Innspill

- Bra at det settes fokus på Oppvekstreformen og BTI, men ønske om å være mer konkrete.
- Hva med kvalitet på de tjenestene vi skal levere?
- Savner en tydeligere plan for ungdomssatsing, lavinntektsfamilier, psykisk helse, rus og utenforskap.
- Skolene må få mer oppmerksomhet, spesielt innenfor kvalitetsdelen og null toleranse for mobbing.

Vurderinger

Kommuneplanen er en overordnet strategisk plan, og mange av temaene som etterspørres er en del av Oppvekstplanen som ble vedtatt av kommunestyret 29.09.2022 og som skal rulleres i løpet av 2023, oppdatert versjon forventes tidlig i 2024. Kommunedirektøren anser at disse innspillene hører hjemme i Oppvekstplanen, og vil ta innspillene med inn i denne prosessen.

Kommunen som organisasjon

Innspill

- En av våre bekymringer er om vi klarer å rekruttere flinke folk, spesielt innenfor helse/omsorg og i oppvekst.
- Vi må ha mer fokus på kommunens sykefravær/arbeidsmiljø.
- Verdiplattformen STOLT, ENGASJERT og RAUS bør også etterleves av de folkevalgte.

Vurderinger

Etter kommunedirektørens vurderinger viser innspillene til de punktene som også kommuneplanen trekker fram som viktige i den framtidige utviklingen av kommunen som organisasjon.

Når det gjelder rekruttering, er samfunnsutviklingen at andelen personer i yrkesaktiv alder blir lavere i de kommende tiårene. Dette er en utfordring helsepersonellkommissjonen nylig pekte på i sin rapport som ble lagt fram i februar. Innenfor helse- og omsorgssektoren forsterkes denne utfordringen ved at andelen eldre også øker, slik at antall yrkesaktive pr eldre blir betydelig redusert i de kommende årene.

Kommunene på Sørlandet rapporterte i fjor at de hadde betydelige rekrutteringsutfordringer når det gjaldt psykologer, sykepleiere, leger og vernepleiere.

I år viste søkningen til høyere utdanning at andelen søkere til blant annet helsefag gikk ned, dette er et uheldig signal i forhold til de langsiktige behovene i kommunesektoren. Kommunen må gjennom sitt arbeid med kvalitet i tjenestene og gode arbeidsmiljø kontinuerlig jobbe med å være attraktiv for arbeidstakere, både for å beholde og for å rekruttere ansatte.

Kommunedirektøren deler bekymringen rundt høyt sykefravær i kommunal sektor (Legemeldt sykefravær var i 2022 0,4 prosentpoeng høyere hos oss enn i snittet for kommunal sektor- 8,1% mot 7,7%), og det jobbes med tiltak som kan bedre situasjonen.

Kommunedirektøren er enig i at verdiplattformen til kommunen bør etterleves av både ansatte og folkevalgte i kommunen. Dette har ligget i arbeidet med verdiplattformen og kommunedirektøren foreslår å legge inn en setning om dette i kommuneplanen.

Verdiplattformen

Parallelt med arbeidet med kommuneplanen har det blitt jobbet frem en ny verdiplattform for kommunen. De tre verdiene STOLT, ENGASJERT og RAUS er arbeidet frem gjennom flere møter med både enhetsledere og avdelingsledere. Etter dette har arbeidet med undertekstene fortsatt i enhetene og undertekstene er blitt noe endret siden kommuneplanen ble lagt fram for kommunestyret i februar. Kommunedirektøren foreslår derfor at tabellen i kommuneplanen byttes ut med ny, oppdatert tabell som samsvarer med det endelige resultatet av arbeidet med ny verdiplattform.

1. Forslag til endring:

I tekstdelen legges til:

Verdiplattformen skal etterleves av både ansatte og folkevalgte i Risør kommune.

Tabellen byttes ut med ny tabell:

Våre verdier:	Sånn gjør vi det:
STOLT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi gir hverandre konstruktive og positive tilbakemeldinger. • Vi har fokus på arbeidsglede ved at alle har god og relevant kompetanse og mestrer oppgavene på den god måte. • Vi forteller hverandre de gode historiene, vi framsnakker hverandre og arbeidet vi utfører.
ENGASJERT	<ul style="list-style-type: none"> • Vi setter innbyggerne og samfunnsoppdraget i sentrum. • Vi er opptatt av forbedring og tar i bruk fremtidsrettede løsninger og metoder. • Vi tar utfordringer knyttet til klima og natur på alvor.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har fokus på det vi får til og vi lærer av våre feil.

RAUS	<ul style="list-style-type: none"> • Vi viser hverandre tillit er inkluderende og opptrer respektfullt overfor alle. • Vi er åpne og ærlige, vi snakker med hverandre, ikke om hverandre.
-------------	---

Samfunnsutvikling

Det har kommet innspill innen temaene kunst og kultur, reiseliv, næringsutvikling, boligutvikling og infrastruktur. De ulike innspillene vurderes under hvert tema.

Kunst og kultur

Innspill

- Kunst og kulturdelen har fått for liten oppmerksomhet, og flere ønsker at kommunens kulturpolitikk skal synliggjøres på en bedre måte i kommuneplanen.
- De tre store festivalene bør få mer oppmerksomhet

Vurderinger

Det har fra flere hold kommet ønske om at kunst og kultur skal få grundigere analyse som omfatter kunst- og kultur i samfunnsutviklingen og sett i lys av sosial bærekraft. Kulturpolitikk er viktig for Risør kommune, noe som har kommet tydelig fram denne våren gjennom den offentlige debatten rundt kunst- og kultursatsingen i Risør.

I behandlingen av gjeldende Planstrategi, hvor det var et mål å ta ned antall planer og behandle viktig temaer i Kommuneplanen og HP / ØP, vedtok Kommunestyret at det skal utarbeides en egen kulturplan, nettopp fordi Risørs kunst- og kulturpolitikk er spesielt viktig. Kulturplanen skal gå dypere inn i mål, strategier og tiltak innen kunst- og kulturfeltet, og på samme måte som for andre tema hvor det er etterspurt mer detaljer i kommuneplanen, vises det til at detaljer kommer i disse temaplanene.

Kommunedirektøren ser likevel at teksten og målene innen kultur må samsvare bedre med kommunens årelange satsing på kunst og kultur, og vise hvordan kommunen ønsker å videreføre denne satsingen inn i framtiden. Kommunedirektøren foreslår på bakgrunn av dette ny tekst og tabell med mål og tiltak.

2. Forslag til endring:

Teksten byttes ut med ny tekst, og tabell med mål og tiltak byttes ut med ny tabell:

Kultur

Risør kommune har som mål å videreføre og utvikle sin posisjon som en ledende kunst- og kulturby, som vil tilrettelegge for et mangfoldig, inkluderende og bærekraftig kulturliv i Risør. Risørs innbyggere skal ha gode vilkår for å kunne delta i kunst-, kultur-, idretts-, - og organisasjonsliv, og oppleve et mangfold av kulturuttrykk, både som deltaker, utøver og publikum.

I Risør er det viktig med en aktiv kulturpolitikk, for å ivareta tilgangen på den profesjonelle kunsten, den kulturelle grunnmuren, med lovpålagte oppgaver som kulturskole og bibliotek, kulturhus og den organiserte og ikke-organiserte frivilligheten.

Kulturfrivillighetens store samfunnsmessige bidrag og egenverdi identifiseres som en umistelig verdi for Risørsamfunnet som helhet. Risør kommune tar utgangspunkt i «Rom for deltagelse» regjeringens [Kulturfrivillighetsstrategi](#) (2023-2025), som legger til rette for et samspill mellom den profesjonelle og frivillige kulturen og bidrar til målet om bred deltagelse og tilgang på møteplasser og kulturarenaer i hele kommunen. Dette arbeidet vil forankres i kommunens egen Frivillighetsstrategi.

For å nå målene er det viktig å legge til rette for, ivareta og utvikle, de gode arenaene og møteplassene, som Risørhuset, Senter for frivillighet (SEFF), kulturskolen og idrettsarenaene våre med Kjempesteinsmyra i spissen.

Risør kommune vil også bidra til å styrke og aktivere kunst- og kulturvirksomhetene slik som de tre store festivalene, Kunstparken med atelier og utstillingslokaler, og legge til rette for nye initiativ.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

<p>Kunst og kultur er en bærende kraft i utviklingen av Risør fram mot 2035.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrar til et inkluderende, mangfoldig og bærekraftig kulturliv gjennom aktivt og forutsigbart samarbeid. • Jobber med fornying og utvikling innenfor kunst- og kulturområdet, og møter nye initiativ på en positiv og åpen måte. • Videreutvikler Risørhuset, Risør bibliotek og Kjempesteinsmyra som kommunes viktigste kulturarenaer. • Etablerer Kulturkvartalet (Risørhuset, Kragsgate 48 og Scenehuset) med et framtidrettet Risørhuset som drivkraft. • Videreutvikler de gode møtestedene og anlegg for utøvelse av kulturaktiviteter og idrett i lokalsentrene Hope og Søndeled. • Bidrar til å styrke og videreutvikle kulturvirksomheter, som de store festivalene og Risør kunstpark • Styrker kunnskapen og engasjementet rundt kystkulturen.
---	--

Risør som destinasjon

Innspill

- Bør vi ha en egen plan for Risør som destinasjon?

Vurderinger

Besøksnæringen er en stor og viktig næring i Risør. Kommunen ønsker å legge til rette for en økt verdiskaping innen reiselivsnæringen, og kommunedirektøren mener det er riktig og viktig at kommunen støtter besøksnæringens egne satsinger. Kommunen har vært med i styringsgruppa i arbeidet med reisemålsprosessen [«Risør året rundt»](#) fra 2020 hvor Risør By har vært prosjektansvarlig. Kommunedirektøren mener kommunens viktigste bidrag inn i arbeidet med å styrke Risør som destinasjon vil være å samarbeide med næringen og bistå i å tilrettelegge for arbeidet med å følge opp strategiene som er utarbeidet i «Risør året rundt». Næringen har ikke uttrykket et ønske om en kommunal destinasjonsplan i tillegg til dette arbeidet, men heller at arbeidet videreføres og at tiltak kan prioriteres og gjennomføres i tråd med arbeidet som foreligger.

STRATEGI FOR RISØR ÅRET RUNDT				
DEN BEST BEVARTE SØRLANDSBYEN SOM SKAPER REISEANLEDNINGER SOM BERIKER BESØKENDE OG LOKALSAMFUNN ÅRET RUNDT.				
UTVIKLE TILBUD I NYE ÅRSTIDER FOR EKSISTERENDE OG NYE MÅLGRUPPER.		STYRKE RISØRS POSISJON OG BIDRA TIL Å LØFTE SØRLANDET SOM OPPLEVELSESREGION.		LEVERE KVALITET I ALLE LEDD OG FINNE NYE LØSNINGER PÅ GAMLE PROBLEMER.
BÆREKRAFT SOM GRUNNLEGGENDE PREMISS				
ETABLERE NYE SESONGER	ARRANGEMENT SOM "REASON TO GO"	ET GODT STED Å BO OG BESØKE	BYGGE LAG	NÆRINGSUTVIKLING BESØKSNÆRINGEN*
Utvikle nye kommersielle konsept basert på det stedlige ressursgrunnlaget.	Styrke og aktivere de tre fyrårnsfestivalene.	Fokusere på Risørs historiske sentrum som opplevelsesrom.	Jobbe kunnskapsbasert. Bredt samarbeid på flere arenaer.	Gode rammevilkår for både eksisterende virksomheter og nyetableringer.
TA UTGANGSPUNKT I 6 STEDLIGE RESSURSER				
RESSURSER	ROLLE FOR REISEMÅLET		RAMMER FOR UTVIKLINGEN	
Risør historiske sentrum med randsoner (Flisvika og Risørholmen)	Den historiske trehusbyen Risør er kjerneopplevelsen for de besøkende og leverer som et "opplevelsesrom". Kunstformidling inkluderes.		Kommende sentrumsplan for Risør inkl. mulighetsstudier. Sentrumsutvalgets rapport. Kulturminneplan.	
Skagerrak med kyst, hav og skjærgård	Rekreasjonsområde. Fortellingen om Risørs maritime historie. Kortreiste mat- og måltidsopplevelser.		Mulighetsstudiet Kyststi i Risør. Initiativet "Maritime Risør". Tilgang til fisk og skalldyr. Koble seg på Ro-og padleled i Oslofjorden, Risør - Oslo - Halden.	
Kunst- og kulturfestivalene	Strategisk satsing på de "3 store"; styrke og aktivere disse. Være en katalysator for nye initiativ.		Sikre gode vilkår for frivillighet. Tilpasse festivalene til "den nye normalen".	
Innlandet (skog, ferskvann, dyreliv, sanking fra naturen)	Rekreasjonsområde. Tilgang til naturbaserte opplevelser; "retro turisme" i en moderne tapning.		De gode naboene Gjerstad og Vegårshei legger til rette for og inviterer til bruk.	
Hytter og fritidsboliger	Både eksisterende fritidsboliger og nye prospekt sikrer et tilfang av deltidsinnbyggere, hele året. Viktig for besøksnæring, lokale entreprenører, håndverksbedrifter, byggevarer.		Helhetlige planer for utbygging. Involvere deltidsinnbyggerne på ulike plan. Dialog med utbyggere.	
Kommersielle aktører innen besøksnæringen*	Service og opplevelser for besøkende. Verdiskaping og arbeidsplasser.		Risør By som fellesorgan. Partnerskap og kommersielle nettverk tilpasset konsepter. Kommuneplanens samfunnsdel. Næringsplaner.	
BYJUBILEET SOM EN KATALYSATOR SOM BIDRAR TIL Å BYGGE LAGET.				

Tabell hentet fra Reisemålsprosessen «Risør året rundt» som viser oppsummering av strategiene som foreslås.

Næring Innspill

- Næringsdelen må i mye større grad inn i planen.
- Vi må ha noe konkret om næringsområder og hvordan vi ønsker å utvikle disse.

Vurderinger

Det er et ønske at næringsdelen skal komme tydeligere fram i planen og at utvikling av næringsområder må beskrives konkret. Kommunedirektøren har i forslag til kommuneplan valgt å legge vekt på arbeidsmarkedet, arbeidstakernes perspektiver og kompetansebehov, og ser at beskrivelse av næringsutvikling dermed har blitt mindre tydelig.

Kommunedirektøren foreslår å legge til følgende tekst og tiltak for næringsareal:

3. Forslag til endring:

Følgende tekst legges til under «Framtidens arbeidsmarked»:

For å få en god næringsutvikling i Risør er det behov for å sikre næringslivet gode rammevilkår. Kommunen vil samarbeide med næringen om å videreutvikle og utvide eksisterende næringsarealer, hvor muligheten for fortetting og bedre utnyttelse av eksisterende arealer og bygninger vil bli sentralt. Parallelt må kommunen arbeide med andre tiltak innen samfunnsutviklingsområdet, hvor både fysisk og digital infrastruktur, et levende helårssamfunn, gode skoler og et attraktivt idretts- og kulturtilbud er sentrale elementer for en positiv næringsutvikling.

Tabellen med mål og tiltak endres til:

Risør og regionen har et variert og framtidrettet næringsliv.	<ul style="list-style-type: none"> • Støtter og motiverer næringslivet i utviklingen av bærekraftig verdiskaping og grønne forretningsideer. • Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak som tilstrekkelig strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og fremtidrettet samferdsel som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet. • Sørger for tilstrekkelig næringsarealer til arbeidsintensiv næring. • Opparbeider og transformerer arealer i allerede regulerte næringsområder • Utforsker mulighetene for nye reguleringsplaner i tilknytning til eksisterende næringsområder • Samarbeider med næringslivet og utdanningsmiljøene for å sikre relevant kompetanseutvikling for fremtiden. • Jobber helhetlig og løsningsorientert for å inkludere flere i arbeidslivet. • Bidrar til en hensiktsmessig bruksstruktur for framtidig og bærekraftig landbruksproduksjon. • Er en aktiv tilrettelegger for en bærekraftig utnyttelse av havressursene.
--	--

Henvisninger til Biozin fjernes fra teksten, næringsutvikling på Jordøya, Åmli kan omtales i stedet der dette er hensiktsmessig.

Bolig

Innspill

- Ønsker mer om bolig under målet «Risør har et variert og attraktivt boligtilbud».
- Det er ønskelig at det innarbeides i teksten at kommunen er positiv til spredt boligbebyggelse, da det er med på å opprettholde bosetning i de forskjellige deler av kommunen.

Vurderinger

Kommunedirektøren er enig i innspillet om at boligutvikling, og særlig stimulering til utbygging av et variert boligtilbud er viktig for Risør. Dette er også beskrevet i underkapitlet «Framtidens boliger og boligbehov».

Når det gjelder innspillet om at det bør innarbeides i teksten at kommunen er positiv til spredt boligbebyggelse, er ikke kommunedirektøren enig i at dette bør innarbeides i planen. Å tilrettelegge for spredt boligbygging strider imot prinsippene som ligger i [Statlige planretningslinjer](#) for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging som kommunene er pålagt å følge. Det vil også være i strid med det gjennomgående temaet klima og natur. Det vises videre til tall fra utbyggingsmønstre i Risør de siste 10 årene som blir beskrevet under «Arealstrategier» lenger ned i saksframlegget.

4. Forslag til endring:

For å spisse budskapet enda mer foreslår kommunedirektøren at tiltaket «- *Er pådriver for attraktive boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker, inkludert behovet som oppstår i forbindelse med store industrietableringer i regionen.*» under målet «Risør har et variert og attraktivt boligtilbud» deles opp i to punkt og endres til:

- Er pådriver for et mangfoldig boligtilbud bla. rettet mot barnefamilier og yngre mennesker.

- Stimulerer til utvikling av boligområder og boligtyper som møter det nye boligbehovet som følger av de store industrietableringene i regionen.

Infrastruktur

Innspill

- Etter vår mening bør infrastruktur frem i planen. Stikkord er fiber, høyhastighets mobil dekning, nok strøm til å gjennomføre det grønne skiftet, vei, vann, avløp, mm.

Vurderinger

Infrastrukturtiltak er lite beskrevet i planen. Det er ett tiltak under «Risør og regionen har et variert og framtidrettet næringsliv» som er ment å beskrive de temaene som trekkes fram i innspillet: «*Er en pådriver for miljøvennlige infrastrukturtiltak*». Kommunedirektøren er enig i at dette er viktige tema for en bærekraftig utvikling av samfunnet, og foreslår at følgende tekst legges til under delkapitlet «Framtidens samferdsel og infrastruktur» og at tiltakspunktet forklares nærmere:

5. Forslag til endring:

I tekstdelen under «Samferdsel og infrastruktur» legges til:

«Videre utbygging av en framtidrettet og bærekraftig infrastruktur knyttet til strømforsyning, fiber og høyhastighets mobildekning er en viktig del av gjennomføring av det grønne skiftet. Kommunen må være en pådriver overfor regionale og nasjonale instanser og myndigheter innenfor dette området.»

Følgende punkt tas med som tiltak under målet «Risør og regionen har et variert og framtidrettet næringsliv.»:

- Er pådriver for viktige infrastrukturtiltak innen strøm, fiber, høyhastighets mobildekning og vei som er nødvendig for gjennomføring av det grønne skiftet.

Helse og omsorg

Innspill

- Framover bør kommunen tilrettelegge for ulike former for «bofelleskap» med livsløpsstandard både i privat regi og i offentlig regi.

Vurderinger

Kommunedirektøren er enig i at ulike boformer vil være interessante og viktige måter å møte framtidige demografiendringer. Det er mange eksempler på nyere utbygginger av ulike bofelleskap, alt fra utbygging av bofelleskap etter modellen Gaining-by-Sharing, slik som [Vindmøllebakken](#) i Stavanger, til demenslandsbyer, som [Strømmehaven](#) i Kristiansand. Dette er interessante tanker for framtidige utbygginger, og kommunedirektøren mener at dette dekkes under tiltaket «*Stiller krav om at boligprosjekter skal ta hensyn til demografiutviklingen, og bidra til et aldersvennlig samfunn med gangavstand til viktige tjenestetilbud.*» under Samfunnsutvikling.

Barnehage og skole

Innspill

- Ønsker å ha barnehager og skoler som gir elevene trygge rammer og nødvendige ferdigheter for at de skal kunne realisere sine evner, drømmer og ambisjoner uavhengig av bostedsadresse og sosial bakgrunn.

- Ønsker en skole som prioriterer elevenes lese-, skrive- og regneferdigheter gjennom hele skoleløpet.
- Øke lærernes kompetanse i å fange opp barn med høyt læringspotensial, gi tilpasset opplæring, varierte undervisningsformer for å tilpasse den enkelte elev vil være viktig.
- Vi må se på strukturelle endringer i barnehagene også.
- Planen bør rette mere fokus på holdningsskapende arbeid og konkrete tiltak for å nå vår nullvisjon når det gjelder mobbing.
- Som en del av det forebyggende arbeidet med utenforskap, bør vi ta i bruk KS «utenfor-regnskap»

Vurderinger

Kommunedirektøren deler ønskene som ligger i innspillene, og mener at både teksten, målene og tiltakene i planen bygger opp under disse. Når det gjelder innspillet om å øke lærernes kompetanse i å fange opp barn med høyt læringspotensial og gi tilpasset opplæring, mener kommunedirektøren at dette dekkes av målet om at alle har et likeverdig faglig tilbud som er tilpasset deres utvikling. Videre beskriver teksten i planen under «Endringer vi ser komme» at en skal se på mulige organisatoriske og strukturelle endringer også i barnehagene.

Målet «Alle opplever tilhørighet og gode relasjoner som fremmer trivsel» er et mål som nettopp har som fokus å jobbe med holdningsskapende arbeid og konkrete tiltak mot mobbing. I planen legges det vekt på mål og tiltak som støtter opp under hva som må gjøres for å motarbeide mobbing, og ordet mobbing er bevisst ikke benyttet. I skolen skal det jobbes med tilhørighet, gode relasjoner og trivsel og det skal fokuseres på raushet, respekt og mangfold. Med denne måten å jobbe på er målet mer inkluderende skoler og barnehager uten mobbing og utenforskap.

KS sitt «Utenfor-regnskap» er en budsjettøkonomisk modell som beregner lønnsomhet av å investere i forebyggende tiltak. Dette kan være en interessant modell å bruke for å vurdere hvordan kostnader i det offentlige fordeler seg over et menneskes livsløp og er rettet mot målgrupper som er sårbare og utsatte. Kommunedirektøren mener dette er et redskap som er best å bruke som eksempel som viser hvordan generelle kostnader og inntekter fordeler seg på ulike offentlige budsjetter.

Arealregnskap

Innspill

- Tilbakeføring av områder vi har sagt ja til å bygge ut må diskuteres ut fra en helhetlig plan for «Destinasjon Risør».
- Hva mener vi om 0-regnskap? Det kan medføre store utfordringer for oss som kommune.

Vurderinger

Det vises til tidligere vurderinger av spørsmål om utarbeidelse av en helhetlig plan for «Destinasjon Risør», videre vises det til svar under Arealstrategier vedrørende det å vurdere å tilbakeføre områder til LNF som tidligere er avsatt til byggeområder.

0-regnskap eller arealnøytralitet vil si netto null tap av natur, på samme måte som klimanøytralitet betyr netto nullutslipp. Arealnøytralitet innebærer at man ikke skal ta av intakt natur. Framfor å bygge ut mer natur, skal man gjenbruke og fortette allerede utbygde arealer, og restaurere mer av naturen som er ødelagt. Arealnøytralitet vil være et mål som er vanskelig å nå, på linje med 0-visjonen i trafikken. Kommunedirektøren mener likevel dette er mål som er viktige å ha, selv om man ikke kan forvente at de oppnås fullstendig. Det vil alltid

være målkonflikter hvor man må avveie mange ulike interesser, men ved å ha arealnøytralitet som mål, vil naturen vektas mer og en kan jobbe for å finne bedre løsninger i saker med målkonflikter.

Arealstrategier

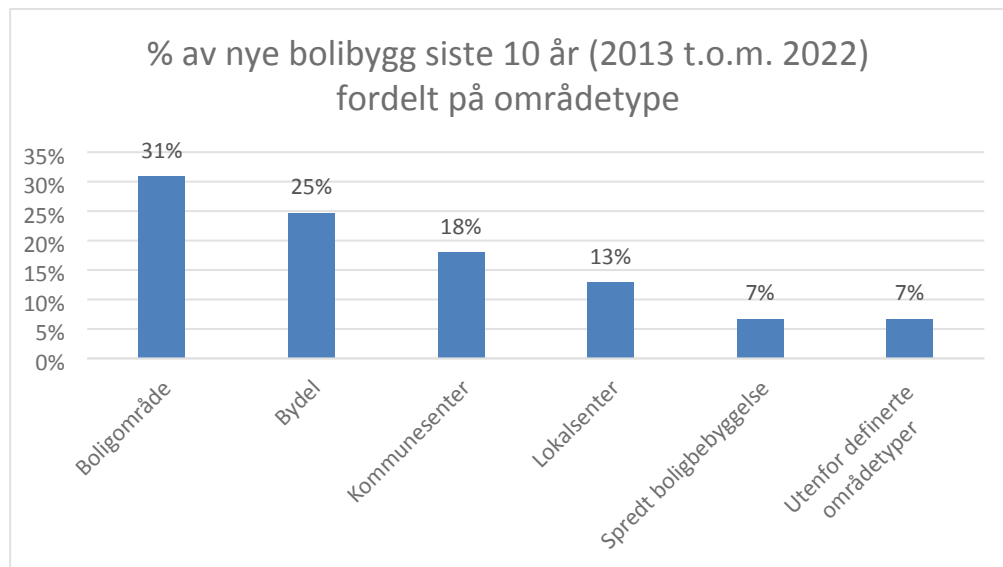
Innspill

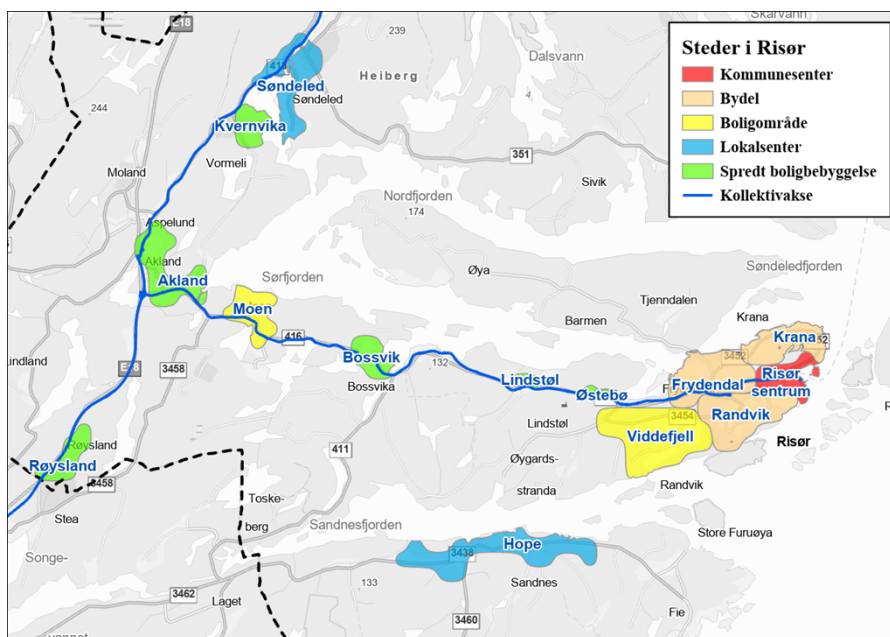
- Utfordrende med krav om 2 km grense på boligbygging innenfor tettsteder og kollektivakser.
- I utgangspunktet negativ til at byggeområder som ennå ikke er bygget skal tas ut av planen.
- Sliter med å akseptere at det ikke skal åpnes for nye områder for fritidsbebyggelse.
- Etterspør en plan for å få blå og grønne næringer inn i kartet

Vurderinger

Boligbygging

Kommunedirektøren har hentet fram statistikk om boligbygging i Risør over de ti siste årene og Analyseavdelingen i Agder fylkeskommune har analysert opplysningene opp mot de ulike områdene avsatt i kartet over boligområder i arealstrategien. Det er i perioden 2013 – 2022 oppført 87 boligbygg i Risør, dette inkluderer bygg med flere boliger slik at antall boenheter er høyere. Tallene viser at kun 7% av nye boliger ble oppført utenfor områdene som Arealstrategien foreslår skal prioriteres som boligområder.

Kommunedirektøren mener derfor at kartet i Arealstrategien treffer boligbehovet i Risør godt, og at målet om at 90% av nye boliger skal oppføres innenfor disse områdene ikke er vanskelig å nå. En kan også vurdere å øke målet til 95%. Kommunedirektøren kan heller ikke se at det vil tjene utviklingen av Risør som bokommune å åpne for mer spredt boligutbygging utenfor de definerte områdene. En svært spredt boligutbygging vil også virke fordyrende på kommunale tjenester som skoleskys og helsetjenester samt kostbar og arealkrevende infrastruktur.

Byggeområder

Det står i Arealstrategien at vi skal vurdere om byggeområder som ennå ikke er bygget ut kan tas ut av kommuneplanens arealdel når den skal rulleres. Det er ikke ensbetydende med at områdene skal tas ut. Kommunedirektøren foreslår at vi tar opp områdene som er avsatt til byggeformål i eksisterende arealplan, men ennå ikke bygget ut, for å gjennomføre en ny konsekvensutredning av disse etter samme metode som til nye forslag til byggeområder. Det skal også være dialog med grunneier, og grunneiers innspill vil tas med i vurderingen. Deretter gjøres en administrativ vurdering av områdene før kommunestyret fatter vedtak om hvilke arealformål områdene skal få i ny kommuneplan.

Dette er en metode som er mer og mer vanlig å bruke ved revidering av kommuneplanens arealdel, og både Lillesand, Arendal og Gjerstad har gjort dette i siste revidering av kommuneplanens arealdel. Det er sterke signaler fra Statsforvalteren i Agder og Agder fylkeskommune om at de forventer at kommunene gjør en slik vurdering ved revidering av kommuneplanens arealdel.

Som eksempel vises resultatene fra Lillesand kommune sin vurdering av slike planlagte, men ikke-utbygde byggeområder i kommuneplanen som har vært på høring denne våren:

Antall områder	Faglig vurdering (administrasjonen)			Bystyrets vedtak		
	Ut	Beholde	Endre	Ut	Beholde	Endre
103	21	41	41	10	46	47

Kommunedirektøren anbefaler at punktet om å vurdere gamle ubebygde byggeområder beholdes.

Fritidsbebyggelse

Det er heller ikke i eksisterende arealplan fra 2019 åpnet for nye områder for fritidsboliger. Her ble det fastsatt i planprogrammet at en kun ønsket innspill til fritidsbebyggelse som gjaldt justeringer av tidligere vedtatt areal. I kommuneplanen fra 2014 ble det tatt inn arealer for over 300 nye fritidsboliger. Arealregnskapet for Risør kommune viser at det fremdeles er et antatt restareal for fritidsbebyggelse på 1789 dekar, mens det som er utnyttet til fritidsbebyggelse per i dag er 1555 dekar. Det er altså planlagt å bygge ut mer enn dobbelt så mye som det som allerede er bygget ut. Kommunedirektøren anser derfor at det vil være mer naturlig å ta ut områder for fritidsbebyggelse enn å legge til nye.

Ut fra perspektivet fra reiselivsnæringen vil det også være viktigere at det jobbes med en utvidelse av besøkssesongen i Risør, fremfor å bygge ut flere hytter, og man bør derfor jobbe med strategier fra «Risør året rundt» som beskrevet tidligere.

Blå og grønne næringer

Kartet i arealstrategien viser kun boligområder, ikke næringsområder. Det vil være viktig å se på næringsarealer i tiden framover, og kommunedirektøren viser til forslag til endringer som er beskrevet tidligere i saksframlegget. Når det gjelder marine næringer, er ett av tiltakene i planen at kommunen skal være en aktiv tilrettelegger for en bærekraftig utnyttelse av havressursene og dette vil følges opp også i kommuneplanens arealdel. Risør kommune har vært med i et felles prosjekt med alle kystkommunene i Agder og Agder fylkeskommune om marine næringer i kystsonen (primært havbruk). Resultater fra dette prosjektet kan leses her: [SAMAGDER - Experience builder \(arcgis.com\)](https://www.arcgis.com). Kommunen vil bruke dette videre i arbeidet med marin næringsutvikling.

Kommunedirektørens konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at kommuneplanens samfunnsdel legges ut på høring og offentlig ettersyn med de foreslåtte endringene innenfor temaene verdier, kultur, næring, bolig og infrastruktur.

RETT UTSKRIFT
DATO 31.mai.2023